

یادداشت :

سیره رفتار معصومین علیه السلام در خانواده

قسمت دوم سیره رفتار معصومین علیه السلام در خانواده

آسیب شناسی خانواده

۶) اهمیت انتخاب نام نیک برای فرزندان
ابوهارون گوید: هم نشین امام صادق(علیه‌السلام) بودم. چند روزی به خدمت آن حضرت نرفتم. پس از آن‌که به دیدارش رفتم، فرمود: چند روزی است که تو را ندیده‌ام؟» عرض کردم: خداوند فرزندی به من بخشیده است. فرمود: خدا قدمش را بر تو مبارک قرار دهد». برای او چه نامی انتخاب کرده‌ای؟ گفتم: نامش را «محمد» گذاشتم. حضرت با گونه‌هایش به طرف زمین رو کرد و گفت: محمد، محمد، و به اندازه‌ای خم شد که نزدیک بود صورتش به زمین برسد. سپس فرمود: جانم و فرزندانم و اهل بیتم و پدرم و همه اهل زمین فدای رسول خدا(صلی الله علیه و آله) باد! آن‌گاه فرمود: به کودک دشنام مده. او را کتک زن و به او بدی نکن و بدان که «در روی زمین فدای رسول نیست که نام «محمد» در آن باشد، مگر آن که هر روز از لوٹ شیطان پاک می‌شود.»
۷)ارزش آراستگی و پیراستگی در زندگی

حسین بن جهم می‌گوید: حضرت موسی بن جعفر(علیه‌السلام) را دیدم که خضاب کرده بود یا شگفتی از علت آن پرسیدم. فرمود: توجه مرد به آراستنی سر و صورت و لباس بر عفت زن را زیاد می‌کند. زنان بسیاری به دلیل بی‌تفاوتی شوهرانشان از جاده عفاف، قدم بیرون نهاده‌اند. سپس فرمود: آیا دوست داری همسرت را ژولیده و در هم و بر هم ببینی؟ گفتم: نه. فرمود: او هم مانندت دوست ندارد همسر خود را کثیف و ژولیده ببیند. همانا پاکیزگی و به کاربردن عطر و اصلاح سر و صورت از اخلاق پیامبران است.

۸) پاداش عدالت میان فرزندان
رسول داد فرزند کوچکش بر عایشه، همسر زنی با دلیلی که عیله و آله وارد شد. عایشه سه دانه خرما به زن داد. مادر به هر یک از بچه‌ها، یک دانه خرما داد. خرماهای دیگر را نیز نصف کرد و نیمی از آن را به هر یک از بچه‌ها داد. چون پیامبرصلی الله علیه و آله به خانه برگشت، عایشه جریان را برای آن حضرت تعریف کرد. پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله) فرمود: اگر آن زن تعجب کردی، خدا به دلیل رعایت عدالت و مساوات، از زن را به بهشت خواهد برد

۹)محبت به فرزندان
روزی رسول داد(صلی الله علیه و آله)، امام حسن و امام حسین(علیهماالسلام) را می‌پوسید. مردی که حاضر بود، گفت: من ده فرزند دارم که هیچ یک از آنان را نپوسیدم. پیامبر(صلی الله علیه و آله) فرمود: کسی که رحم نکند، بر او رحم نمی‌شود.

آسیب شناسی خانواده
کارکرد نهاد خانواده در نیم قرن گذشته به طور عام و در دو یا سه دهه گذشته به طور خاص دستخوش دگرگونی‌های فراوانی شده است. این دگرگونی‌ها که بیش‌تر به دلیل دگرگونی در رابطه‌های شغلی، اجتماعی و اقتصادی، صنعتی شدن، مهاجرت‌های گسترده، پیشرفت‌های اطلاعاتی و نرم افزاری، پیدایش رایانه‌ها و ماهواره‌ها و... صورت پذیرفته، بر جنبه‌های عملکردی، ساختاری و ارزشی در نهاد خانواده اثر گذاشته است. همین مساله به بی‌تفاوتی اعضای خانواده در پای بندی به نظام ارزشی و قانون مندی‌های متعارف خانواده‌ها انجامیده و بر جدایی نسل نوجوان و جوان از نسل پیشین، بنیادی پدر و مادر افزوده است. این دگرگونی‌ها به ویژه در دو دهه گذشته، روند شتاب آلوده‌تری یافته و آسیب‌هایی را متوجه سلامت، اقتدار و کارکرد خانواده ساخته است. مهم‌ترین این دگرگونی‌ها عبارتند از:

۱) دگرگونی نظام ارزش‌های پدر و مادر و فرزندان

یکی از ریشه‌های گسستن پیوند فرزندان با پدر و مادر ، اختلافی است که در گذر تاریخ میان نسل‌ها پدید می‌آید؛ یعنی نسل پیشین می‌رود و نسل نو می‌آید. چون نسل جدید نمی‌تواند به ارزش‌ها، مسایل، آداب، عادت‌ها، جهان بینی و آن چه به نسل پیشین مربوط است، صد در صد وفادار بماند، نسبت به ارزش‌های گذشته تردید می‌کند. بنابراین، مسایل تازه‌ای برایش رخ می‌نماید.

امروزه دگرگونی در نظام ارزش و شیوه‌های رفتاری، زمینه‌های فرهنگی و در نتیجه، فاصله افتادن میان نسل‌ها بیش از هر زمان دیگری در جهان گسترش یافته است. نوجوانان، جوانان و گروه‌های سنی تا ۲۴ سال به عنوان قشرهای اثر پذیر بیش از دیگر قشرهای اجتماعی در معرض این دگرگونی‌ها قرار دارند.

«آقای الف» اولین فیلم سه بعدی سینمای ایران را بازی کرد

این اثر اولین فیلم سه بعدی تاریخ سینمای ایران محصول سال ۱۳۹۱ در ژانر کمدی خانوادگی است که پوریا پور سرخ، لیلای اوتادی، نیما شاهرخ شاهی، شاهین نجومی، مه‌ران رجبی، خشایار راد، مهدی فقیه و مهدی مقدم در آن نقش آفرینی کرده اند. سینمایی « آقای الف» روایت داستان زندگی و کاری امیر ادیب، تاجر جوان ایرانی است که قرار است در مزایده بزرگ بورس شرکت کند و با شخصی روبرو می‌شود که به او می‌گوید تا دو هفته دیگر خواهد مرد...

ترجمه و شرح حکمت ۳ نهج البلاغه: نکوشش بخل و ترس و فقر

«محمد بن یحیی» که بر خلاف باقی برآمکه فوق العاده بخیل بود نوشته اند که پدرش به یکی از خواص او گفت: تو چگونه از دوستان نزدیک «محمد بن یحیی» هستی در حالی که لباست پاره شده؟ گفت: سوزنی که پارگی لباس را با آن بدوزم ندارد و اگر «محمد بن یحیی» خانه ای داشته باشد به وسعت فاصله میان بغداد ونوبهملو از سوزن سپس جریبل و میکابیل نزد او آیند و یعقوب نبی را به عنوان ضامن حاضر کنند و از او بخواهند سوزنی به عنوان عاریت دهد تا پیراهن پاره شده یوسف را بدوزند او هرگز چنین کاری نخواهد کرد!امام(علیه السلام) در یکی دیگر از این کلمات قصار (حکمت ۳۷۸) سخن بسیار جامعی درباره بخل فرمود آنجا که می‌فرماید: «الْبَخْلُ جَانِعٌ لِمَشَاوِی الْفُجُورِ وَهُوَ زَمَامٌ یُقَادُ بِهِ إِلَى کُلِّ سُوءٍبِخْلِ تَمَامِ عِیُوبِ رَا بَر دارد و انسان را به سوی هر بدی و زشتی می کشاند». در حدیث دیگری از امام علی بن موسی الرضا(علیه السلام) می‌خوانیم: «الْبَخْلُ یَمُرُّ بِالْعِرْضِ بِخْلِ اِبْرَیِی اِنْسَانِ رَا بَر یاد می‌دهد» به همین دلیل در کلام بعضی از بزرگان آمده است: «البُخْلُ التَّائِبُ بِمَالِهِ اَوْحَدُهُمْ عَرَضُهُ بِخْلِی تَرِینَ مَرِیدٍ مَرِیدٍ مَالِی خود سخاوتمندترین آنها در مورد آبروی خویش است». آنگاه امام به ردیفه دوم اخلاقی اشاره کرده می‌فرماید: «ترس مایه نقصان می‌شود (والبُخْسُ مُنْقَضَةٌ). افراد ترسو هرگز نمی‌توانند از قابلیت ها، شایستگی ها و استعدادهای خود استفاده کنند و نتیجه آن عقب ماندگی در زندگی است. به علاوه هنگامی که دین و جان و ناموس و کشور آنها به خطر بیفتد از جهاد ابا دارند و به جای این که در صف مجاهدان باشند در صف قاعدان و بیماران و از کار افتادگان و کودکان کفر می‌گیرند. هرگز هیچ آدم ترسویی به مقامی نرسیده نه کشف می‌کرده نه پیروزی شگفتیگر به دست آورده و نه به قله های کمال رسیده است. از این رو در حدیثی از امام باقر(علیه السلام) می‌خوانیم: «لَا یُؤْمِنُ رَجُلٌ فِیه السُّخَّ وَالْخَشَدُ وَالْجُبْنُ وَلَا یُکُونُ الْمُؤْمِنُ جُبْنًا وَلَا خَرِیصًا وَلَا شَیْخًا

پیش لرزه‌های افزایش قیمت نوشت‌افزار

محمد یقینی، مدیرعامل مجمع نوشت‌افزار ایرانی اسلامی، در گفت‌وویی با اشاره به این تأثیر بر کیفیت و میزان قیمت تمام شده تولیدات کاغذی نوشت‌افزار گفت: افزایش قیمت‌ها در جمله کاغذ که کسب و کارشان به این محصول گره خورده، تازه کرده است. در حالی که پیش از دی‌ماه قیمت کاغذ چندان تغییری نداشت و در رکود به سر می‌برد، در چند هفته گذشته با افزایش چشم‌گیری به مرز ۶۰۰ هزار تومان برای هر بند رسید. این در حالی است که قیمت دلار در یک ماه اخیر عمدتاً ریزشی بوده است. به گفته کارشناسان، نطارتی بر این بازار صورت نمی‌گیرد و قیمت‌ها به خواسته‌تجار و براساس میل آنها بالا و پایین می‌شود.

در چنین شرایطی، عمده کسب و کاردها تحت تأثیر این نوسانات شدید قیمتی، باید محصولات خود را به بازار عرضه کنند. تولیدکنندگان نوشت‌افزار که در یک سال گذشته به دلیل نیمه تعطیل بودن مدارس، چندین سال خوبی را پشت سر گذاشته‌اند، به نظر می‌رسد در آستانه ورود به تولید برای سال تحصیلی آینده از این تکانه‌های بازار بی‌تأثیر نخواهند بود.

دلایل هجمه به ده‌نمکی پس از پخش سه قسمت سریال چیست؟

سریال «داستان» به‌نظر می‌رسد خواسته و حرف دل مردم کف خیابان است و به‌اعتقاد بنده اثری متفاوت از سریال‌های تپیکال صاوسیمیا را رقم زده است. بن شبها سریال «داستان» روی آنتن شبکه سه سیما است، سریالی متفاوت از آثار گزشتن کارگردان اخراجی‌ها و معراجی‌ها که بعد از تجربه چند کار کمدی در حوزه جنگ به‌سرآغ کاری به فضای اکشن و مطالبه‌گر رفته است، دیالوگ‌های سیاسی که مفهوم عدالت و مبارزه با فساد را فریاد می‌زند. سیم‌محمد حسینی منتقد و کارشناس فرهنگی درباره سریال «داستان» گفت: درباره سریال دو نکته اساسی وجود دارد؛ نخست اینکه سریال داستان از جنس دغدغه‌هایی است که آقای ده‌نمکی کرده است هر آنچه در ذهن می‌پروراند و تبدیل به دغدغه و وجودش می‌شود همان خواسته‌های عمومی مردم و بیان مشکلات آن‌هاست. این منتقد سینما و تلویزیون تصریح کرد: حال اینکه تمام این دل‌مشغولی‌ها تا چنانچه‌از قدیم در‌درست در کارهایش از آب درمی‌آید و فرم آشنای جقیق در خدمت مضمون قرار می‌گیرد درحالی‌دیده است اما از اینکه موضوعات تمام کارهای ده‌نمکی مضامینی متوالی و از جنس دغدغه‌های درست، انسانی، آرمان‌گرایانه دارد نمی‌توان شک کرد. وی با اشاره به اینکه سریال «داستان» خواسته و حرف دل مردم کف خیابان است، خاطرنشان کرد: داستان هم از همین جنس است؛ سریالی که به‌نظر می‌رسد خواسته و حرف دل مردم کف خیابان است که در سریال ده‌نمکی خود را نمایش می‌دهد، درد مردم فرودست را مواجه با بازی کثیف ناشی از قدرت و این بار اتفاقا فرم انتخابی و ساختار روایی هم به عدد مضمون آمده و به‌ادفات، بنده اثری متفاوت از سریال‌های تپیکال صاوسیمیا را رقم زده است. حسینی افزود: نکته دوم سریال داستان، فرم غیرمتعارفی است که انتخاب کرده است، فرمی که شبیه به سریال‌های معمول تلویزیون نیست درحالی‌ه‌ای که معمولا یک موسیقی ثابت زیرمتن به‌طور دائم در گوش مخاطب جولان می‌دهد و همیشه در حال ناوخته شدن است و بار

عروسک‌ها به‌جای سلبریتی‌ها!

اوردند و ثابت کردند عروسک می‌تواند به‌عنوان کاراکتر اصلی برنامه‌ها و ایتهم‌های نمایشی مفاهیم ارزشمندی را به مخاطب انتقال دهد، البته در جایی هم علاوه بر آموزش و القا کردن، نقش یک منتقد را هم به‌خوبی ایفا کند. همان کاری را که برنامه «شوخی‌شوخی» بواسطه عروسک‌هایش در دستور کار قرار داده و علاوه بر شوخی با معضلات اجتماعی و زیست‌محیطی، تأکید دارد در محیط زیست سالم، زندگی و رفتار اجتماعی ما هم سالم‌تر است. این برنامه حدود ۲۰ دقیقه است که با اجرای عبدالله روا با حدود ۴۰ عروسک که هیچ‌یک از آن‌ها مایه‌را ندارند و طرحی ساده‌اند، پخش می‌شود. مجری این برنامه تلویزیونی در گفت‌وویی با خبرنگار خبرگزاری تسنیم، از «شوخی‌شوخی» نوروزی خبر داد و گفت: این برنامه هرشب در ایام نوروز برقرار

هیچ یک از کسانی که دارای بخل و حسد و جبن باشند به حقیقت ایمان نمی‌رسند و مؤمن ترسو و بخیل و حریص نخواهد بود»-حتی امیر مؤمنان علی(علیه السلام) به مالک اشتر توصیه می‌کند «که هرگز افراد ترسو را به حوزه مشاوران خود راه مده» (وَلَا تُدْعِلَنَّ فِی مَشُورَتِكَ یُخِیلاً... أَتَمَّا التَّائِبَانَ أَتَمَّتْ الْفَقْرَۃُ اِلَیَّیْهِ اِنَّ وَاللهُ فُؤُ الْغَنَیَّ الْحَمِیدُ) و یا اشاره به آثار فقیر در زندگی انسان ها می‌کند و می‌فرماید: «فقر شخص زیرک را از بیان دل‌یش گنگ می‌سازد» (وَالْفَقْرُ یُخْرِیصُ الْفَکْلَنَ غَنِ خَجْتِه). اشاره به این که از یک سو افراد فقیر در خود احساس خقارت می‌کنند و هر اندازه فطن و باهوش باشند بر اثر این احساس حقارت از گفتن حرف حساب خود و دفاع از حقوق خویشان باز می‌مانند و از سوی دیگر چون می‌دانند بسیاری از مردم برای سخنان آنها بهایی قائل نمی‌شوند چون غالباً دنیاپرستند و برای افراد ثروتمند شخصیت قائلند همین احساس سبب می‌شود که فقیران نتوانند حرف حق خود را بیان کنند.

درباره آثار سوء فقر و تنگدستی روایات زیادی از معصومین(علیهم السلام) وارد شده که حتی فقر را در سرحد کفر معرفی کرده‌اند و این به سبب آن است که پیروان خود را برای مبارزه با فقر تشجیع کنند. در دنیای امروز نیز در مقیاسه ای عظیم این حقیقت به چشم می‌خورد که دولت های طوطیمند و زورگو با شجاعت سخنان باطل خود را همه ها مطرح می‌کنند در حالی که دولت های فقیر از رساندن حرف حساب خود به گوش چاهیان عاجزند. البته این اصل استثنائاتی نیز دارد افراد فقیری را می‌شناسیم که همچون ابودر شجاعانه به مبارزه با طاغوت های زمان برخاستند و حجت خود را بر آنها تمام کردند هرچند این قیام ها گاه

روزنامه صبح ایران / سال نهم - شماره ۵۹۲

۵ اسفند ماه ۱۳۹۹ / با ما همراه شوید

www.serajonline.com – @serajname

فرهنگ و هنر

۵

به قیمت جان آنها تمام شد ولی این افتخار را در تاریخ برای خود ثبت کردند که در صف اول از صفوف مبارزان راه حق بودند. اگر در بعضی از روایات مدحی از فقر شده و پیغمبر اکرم(صلی الله علیه و آله) آن را فخر خویش شمرده یا اشاره به فقر الی الله است که قرآن مجید بیان کرده: (بَا أَتَمَّا التَّائِبَانَ أَتَمَّتْ الْفَقْرَۃُ اِلَیَّیْهِ اِنَّ وَاللهُ فُؤُ الْغَنَیَّ الْحَمِیدُ) و یا اشاره به ساده زیستی و قناعت است که در ظاهر شباهت با فقر دارد. حضرت در چهارمین و آخرین جمله که در واقع تکمیل کننده جمله سوم است می‌افزاید: «آن کس که فقیر و تنگدست است حتی در شهر خود غریب است» (وَالْمَقْلُ غَرِیْبٌ فِی بِلْدَتِه). زیرا غریب کسی است که دوست و آشنایی ندارد و احساس تنهایی می‌کند و می‌دانیم دنیاپرستان از افراد فقیر و تنگدست فاصله می‌گیرند و آنها را در شهر خود غریب می‌دانند و به عکس ثروتمندان حتی در بلاد دوردست از وطنشان غریب نیستند همان گونه که شاعر می‌گوید: منعم به کوه و دشت و بیابان غریب نیست *** هر جا که رفت خیمه زد و بارگاه ساخت دیگری می‌گوید: آن را که بر مراد جهان نیست دسترس *** در زاد و بوم خویش غریب است و ناشناس بعضی میان فقیر و مقل این فرق را گذاشتند که فقیر به کسی می‌گویند که عین فقر، فقر خویش را نیز اظهار می‌کند و مقل کسی است که فقیر است و خویشان دار. ممکن است این تفاوت را از حدیثی که از معصومین(علیهم السلام) نقل شده است گرفته باشند، زیرا در حدیثی از امام صادق(علیه السلام) یا امام باقر(علیه السلام) می‌خوانیم که در پاسخ این سؤال که کدام صدقه افضل است فرمود: «فَهَذَا الْمَقْلُ صدقه کسی که کم درآمد باشد (و در عین تنگدستی اتفاق کند)» سپس به این آیه نسبت فرمود «وَيُؤْتِیْهِمْ عَلٰی اَنْفُسِهِمْ وُلُوْا کَانَ بِهُمْ خَصَاصَةٌ» دیگران را بر خود مقدم می‌دارند هرچند در تنگدستی باشند. ریشه مقفل» که از ماده «قَلَت» گرفته شده، نشان می‌دهد که با فقیر متفاوت است.

که از کاغذ سفید در دفاتر استفاده شود، این در حالی است که کاغذهای داخلی این کیفیت را ندارند. در کشورهای دیگر از کاغذهای کرم برای تولید نوشت‌افزار استفاده می‌کنند؛ چون معتقدند که کاغذ سفید به چشم آسیب می‌رساند، اما در ایران کاغذهایی چون بالکی و کرافت بیشتر برای محصولات فانتزی در نوشت‌افزار کاربرد دارد.

تندر بیان می‌کردند، کاری که منتسب به امام زمان(عج) است و دینی است یا کار منتسب به داستان‌های قرآنی است مورد هجمه افرادی قرار می‌گرفت که ظاهراً حزب‌اللهی‌اند اما نوع عجیب و جدید از حزب‌اللهی‌های لیکال‌مسک. وی تأکید کرد که پارادوکسی عجیب در حال شکل‌گیری است، طبقه حزب‌اللهی لیبرال که پدیده‌ای در ایران است، گروهی که ظاهراً از آرمان‌های انقلاب سخن می‌گوید اما با چنان شک‌م‌سیر نگاه به اجتماع می‌کند که گویی از فرط برخورداری هیچ درکی از واقعیت جاری در سطح مامه مردم ندارد. این منتقد سینما و تلویزیون خاطرنشان کرد: واکنشی که امروز در قبال ده‌نمکی شاهدیم برای ایشان از «زندانی‌ها» به بعد اتفاق افتاد، نقاط حساسی را روشن کرد و به‌خصوص حرفی که در این فیلم درباره امام زمان(عج) زد استارت برای حزب‌اللهی لیبرال‌های عرصه رسانه زده شد برای همین به‌اعتقاد بنده ده‌نمکی همچنان تاوان جسارتش در بیان مفاهیم را می‌دهد. او را ادامه بیدآوری ماجرای انتقادها به شهید اوینی، اضافه کرد: «دِستان» اگر خیلی محکم‌تر و تکنیکی‌تر هم بود باز هم این افراد این حرف‌ها را می‌زدند. متعقد این سخنان نباید باعث دلسردی ایشان باشد، همچنانی که پیش از این حرف‌های همین جماعت داشت دل‌سردی اوینی نشد و همچنان که سلسلشور تا روزهای پایانی با همین زمزمه‌ها زندگی کرد اما با تمام وجود او از آن جنید و اجازه نهاد پیش از بیمار سربان خسان با راز پای دارو...، همان‌طور که از ایام سریال برمی‌طراد «دادی» را مطرح می‌کند که مثل مؤذنی است که بی‌وقت اذان می‌گفت و به حکام خبر می‌داد.

است اما این‌طور نیست که تغییرات اساسی در شکل و شمایل داشته باشد اما محتوا موضوع و سوزوهای جدیدی را پیگیری خواهد کرد.

او همچنین درباره دیگر برنامه‌ای که اجرایش را به‌عهد دارد تأکید کرد: خوشبختانه «ویدئوپک» با استقلال خوب مردم همان بخششیه‌های هر هفته برقرار است اما معلوم نیست در عید نوروز این برنامه را مثل روزهای معمول داشته باشیم یا خیر، در حال تصمیم‌گیری است و درصددیم اگر شرایط فراهم شد، تنها با موضوع و سوزو جدایی، «ویدئوپک» را در این ایام داشته باشیم. روا تأکید کرد: موضوع هر دوی این برنامه‌ها علاوه بر دغدغه‌های ذاتی‌شان، بیگانگی جامعه با لیخند است. «ویدئوپک» و حتی «شوخی‌شوخی» ضمن پیام داشتن و انتقاد کردن می‌کوشند مسیر شیرین کردن ذائقه مردم را دنبال کنند. مردم مطمئن باشند که برای ما مخاطب مهم است و از هر راهی می‌کوشیم با تماشاى برنامه‌های ما بهترین لحظات را سپری کنند.